

WELKOM IN MIJN WERELD

Mijn naam is Haafner en ik ben een maker, blogger en – uiteraard – een haakster. Ik woon in Nederland, maar ik houd van reizen en ben vaak in andere landen te vinden.

Ik haal mijn inspiratie overal vandaan: bloemen, de natuur, boeken, kunst, een orvenwachte straathoek, oud textiel, tegeltjes, textuur en kleuren! Alles kan de eerste vonk zijn voor een nieuw ontwerp. Ik hoop dat iets van mijn liefde voor mooie en eigenzinnige dingen doorschijnt in deze mandala's.

Het is fantastisch dat een techniek als haken mensen over de hele wereld met elkaar verbindt. We delen patronen en inspiratie en vaak vinden we dezelfde dingen mooi. De waardering voor dingen zelf maken en handwerken overbrugt grenzen die mensen anders van elkaar scheiden. Ik ben heel blij met de opleving en nieuwe waardering voor handwerk en ambachten die momenteel gaande zijn.

Ik heb kunst en literatuur gestudeerd, wat mijn waardering voor esthetiek versterkt heeft. Een paar jaar geleden heb ik de haaknaald opgepakt en nooit meer neergelegd. Haken is

zo'n veelzijdige techniek. Met een paar eenvoudige steken kunt u iets prachtigs maken. Maar haaksteken kunnen ook complex en delicaat zijn. Met haken kunt u prachtige en voelbare structuren maken. Ik houd van alle haaksteken en u zult dan ook veel verschillende steken tegegerkomen in dit boek.

Mijn liefde voor het haken is nauw verbonden met mijn liefde voor prachtige garnen. Daarin ben ik vast niet de enige!

Het is een heerlijke gedachte dat u nu mijn eerste haakboek in uw handen houdt. Mijn doel was om een boek te maken dat aantrekkelijk is voor beginners en gevorderden. Ik hoop dat u net zoveel plezier zult hebben met het haken van de patronen als ik had met het ontwerpen ervan.

Veel haakplezier!

PS Als u actief bent op sociale media, zoek me dan op en deel uw mandala's met me! Of bezek mijn blog, byt/haafner.

Rond en rond: een korte introductie tot mandala's

'Mandala' is Sanskriet voor cirkel. Tegenwoordig wordt de term vooral in de kunst en bij het handwerken gebruikt voor allerlei cirkels en ronde motieven met een stervormige basis.

In het hindoeïsme en boeddhisme spelen mandala's een spirituele rol en representeren ze Boeddha of zelfs het universum. Verschillende delen van zulke mandala's hebben een symbolische betekenis. In het boeddhisme symboliseert bijvoorbeeld de buitenste cirkel vaak wijsheid. Rituele mandala's kunnen als hulpmiddel dienen bij meditatie en soms werken monniken veeken aan een mandala om deze vervolgens ritueel te vernietigen als symbool voor tijdelijkheid.

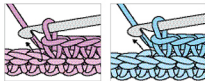
Vandaag de dag zijn mandala's wereldwijd populair voor niet-religieuze doeleinden. Ze kunnen dienen als creatieve uiting of gewoon als decoratie. Het proces van mandala's haken is ontspannend en kan soms zelfs meditatieel werken.

In het moderne haken wordt de term 'mandala' gebruikt voor allerlei ronde motieven. Vaak is er geen duidelijk onderscheid tussen kleeftjes en kantachtige mandala's.

In één lus haken

Als u de haaknaald maar onder één lus doorsteekt aan de bovenkant van een steek, dan vormt de lege lus een richelje aan de voor- of achterkant van het haakwerk. In dit boek bedoelen we met 'voerste lus' de lus die het dichtst bij u is, aan de bovenkant van de steek, en met de 'achterste lus' de verste lus, of u nu aan de goede of de verkeerde kant van het werk haakt.

Alleen voorste lus (vl)

Als u de haaknaald alleen onder de voorste lus doorsteekt, dan vormt de lege achterste lus een richelje aan de andere kant van het werk.

Alleen achterste lus (al)

Als u de haaknaald alleen onder de achterste lus doorsteekt, dan vormt de lege voorste lus een richelje aan de kant van het werk die naar u toe is. Op dit voorbeeld ziet u vasten.

Steken samen haken

U kunt meerdere steken aan de bovenkant met elkaar verbinden om een aantal steken te minderen. In patronen wordt hiervoor de afkorting 'samen' gebruikt, met daarbij de soort steek en het aantal steken. Bijvoorbeeld, 3stksamen betekent 3 stekjes samen haken.

Zo haakt u 3stksamen (zie links): haak elk van de steken die u samen wilt haken tot de laatste 'omsl', haal door' die de steek afmaakt. Zo blijft er voor elke steek een lus over op de haaknaald, plus de lus van de vorige steek. Maak nog een omsl en haal tot slot door alle lussen op de haaknaald. U kunt zo elk soort steek en elk aantal steken samen haken.

In een lossenboog haken

Steek de haaknaald in de ruimte onder een of meer lossen. Hier wordt een stekje gehaakt in een lossenboog (1:1-boog).

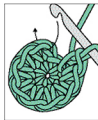
Meerdere steken in dezelfde plaats haken

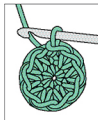
Met deze techniek worden steken gemeerd. U kunt aan de zijanten meederen van plat haakwerk of waar dan ook op de toer. U kunt ook twee, drie of meer steken in dezelfde plaats haken om een waaijer van steken te maken (ook wel 'schelp' genoemd).

Rondes sluiten

Sluiten met een halve vaste

Als u bij het eind van de ronde aankomt, haak dan een halve vaste in de allereerste steek van de ronde – steek de haaknaald in zoals hier te zien is. Het resultaat ziet u hieronder.

Sluiten met een stopnaald

1. Maak de laatste steek van de ronde af. Knip het garen ongeveer 10 cm lang af.

2. Schuif de haaknaald uit de laatste lus en haal het draadende door de lus. Steek het draadende door een stopnaald of een andere naald met een stompe punt.

3. Steek de naald onder beide lussen van het 'V'tje' aan de bovenkant van de eerste steek links door (of de begin-lus). Trek de draad helemaal door.

4. Steek de naald in tussen de lussen, van voren naar achteren, van de laatst gehaakte steek (aan het eind van de ronde).

5. Trek de draad door.

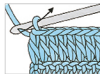
6. Pas de spanning aan totdat de verbinding naadloos en gelijkmatig is. Werk het draadende weg.

Afhechten en draadjes wegwerken

Het is heel gemakkelijk om de draad af te hechten als u klaar bent met haken, maar knip het garen niet te kort af, zodat u het draadende goed weg kunt werken. Het is belangrijk om draadjes goed weg te werken, zodat ze niet losraken. Doe dit zo netjes mogelijk, zodat het draadende niet zichtbaar is aan de goede kant van het werk.

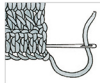
Afhechten

Haak om het garen stevig af te hechten eerst nog een losse en knip de draad dan af op 10 cm afstand van het werk. Haal het draadende door de lus op de haaknaald en trek de draad voorzichtig aan.

Draadjes wegwerken

Steek om draadjes weg te werken aan de boven- of onderkant van een haakwerk het draadende door een stopnaald. Rijg met de naald door meerdere steken aan de verkeerde kant van het haakwerk, steek voor steek. Knip het resterende draadende kort af. Rijg bij mandala's, waar mogelijk, het draadende door korte steken, dan zullen ze het minst op.

VOOR U BEGINT

FANTASTISCHE KLEUREN

Kleuren maken alle verschil. De meesten van ons hebben een persoonlijke voorkeur voor (en afkeer van!) bepaalde kleuren en vaak grijpen we steeds naar dezelfde kleuren – zelfs als we ons voornemen om eens iets anders uit te proberen. Sommige hakers hebben geen sterke voorkeur voor bepaalde kleuren of zijn nog aan het ontdekken wat hun favoriete kleuren en combinaties zijn. Soms zal een kleur u aanspreken omdat hij een bepaalde herinnering oproept en voorkeuren kunnen natuurlijk na verloop van tijd veranderen: ze veranderen met u mee en ze veranderen met de mode.

Experimenteren met kleuren

Mandala's zijn perfect voor het ontdekken van uw persoonlijke palet of voor het ontdekken van nieuwe combinaties, omdat het kleine projecten zijn waarvoor u elke gewenste kleur kunt gebruiken. We zullen nu een aantal verschillende kleurenschema's gaan bekijken, waaronder monochroom, pastel, helder,

gedempt en veelkleurig. Onthoud altijd dat een kleur die u op zichzelf misschien niet mooi vindt, uw favorieten wellicht beter uit kan laten komen.

Om de impact van kleuren te laten zien, heb ik hetzelfde patroon in verschillende paletten gehaakt. Ik heb rondes 1-6 gehaakt van de mandala 'Zeg het met bloemen' van blz. 82. Voor een optimale vergelijking heb ik voor alle mandala's gemeriseerd katoen en een haaknaald 3,25 mm gebruikt.

Een kleurenplan maken

De keuzes die u maakt, gaan niet alleen over de kleuren die u kiest. Zoals u ziet, heb ik niet alleen verschillende kleuren

gebruikt voor deze mandala's, maar heb ik ook een ander plan gekozen voor het wisselen tussen de kleuren. Als u op een ander moment van kleur wisselt, zal uw werk er volledig anders uitzien.

Vergelijk bijvoorbeeld de roze, witte en bruine mandala (A) met de zwart-witte mandala (B): in A hebben rondes 3 en 4 dezelfde kleur, maar 5 en 6 zijn in twee verschillende kleuren gehaakt, zodat ronde 6 het effect geeft van een fotolijstje: hij 'omsluit' de mandala.

In B hebben rondes 3 en 4 dezelfde kleur en ook rondes 5 en 6 zijn in één kleur gehaakt. Zo zijn rondes 5 en 6 het spiegelbeeld van rondes 3 en 4. In plaats van vier golvende rondes lijken er twee grote, golvende rondes te zijn.

Bij mandala C (de heldere pastelen) is voor elke ronde een andere kleur gebruikt, wat een heel ander effect geeft. Er is minder samenhang tussen de rondes dan in de andere ontwerpen, maar het resultaat is vrolijk en een tikje retro.

Kijk goed naar de mandala's op deze bladzijden en zie hoe de kleuren en de kleurwisselingen invloed hebben op het ontwerp.

B. Zwart en wit vormen altijd een sterke en klassieke combinatie.

A. Bruine en roze tinten vormen een klassieke en nostalgische combinatie.

C. Deze heldere pastelen vormen een vrolijke mandala in jarenyfifties.

D. Met alleen wit bent u zeker van een stijlvol resultaat – hier is een zilverkleurig accent toegevoegd.

E. Rood en roze vormen een krachtige combinatie en ze geven uw werk een energieke uitstraling.

F. Van deze blauwtinten wordt u nooit moe. Verschillende tinten blauw vormen bijna altijd een harmonieuze geheel.

G. Gedempte pastelen geven een heel ander effect dan heldere tinten en ze vormen een elegant geheel.

H. Veelkleurig garen eist de aandacht op en oogt energiek. Combineer deze garen bij voorkeur met effen tinten.

EEN PERFECTE MANDALA HAKEN

Het maken van een mandala kost relatief weinig tijd. Het loont daarom de moeite om aandacht te besteden aan de details. Ze maken het verschil tussen een project dat 'oké' is en een waar kunstwerk. Met deze tips en trucs kunt u perfect ronde, perfect afgewerkte mandala's maken waar u met recht trots op zult zijn.

In het vorige deel hebben we een aantal opties behandeld voor het haken van een mandala: hoe te beginnen, waar en hoe nieuwe rondes te beginnen en hoe een ronde te sluiten. In alle gevallen is de keuze geheel aan u; kies de methodes die u prettig vindt en waarvan het resultaat u het meest aanspreekt. Er zijn echter nog meer manieren om van uw ronde project een perfecte cirkel te maken. Probeer onderstaande opties uit voor perfect afgewerkte mandala's.

De mandala rechtsboven is gehaakt met 3 lossen aan het begin van elke ronde. Elke ronde begint en eindigt op dezelfde plaats en de rondes zijn gesloten met een halve vaste. De mandala links laat zien wat het effect is als u elke ronde op een nieuwe plaats begint, met staande steken, en als u elke ronde met een stopnaald sluit. Bekijk de verschillen.

Naadloos beginnen

Waar en hoe u een nieuwe ronde begint is belangrijk. Haak voor een mooie mandala de eerste steek van elke nieuwe ronde niet recht boven de vorige, maar begin steeds ergens anders. De plaatsen waar u de rondes sluit, worden zo verdeeld over het motief en gaan meer op in het patroon – er ontstaat geen zichtbare 'streef'. Dit maakt vooral een verschil bij dichte cirkels, zoals bij de mandala 'Heerlijke hoepels' op blz. 42. Voor kantachtige patronen is dit minder belangrijk, omdat de verbindingen daar minder opvallen – kijk bijvoorbeeld eens naar de mandala 'Kanten blaadjes' op blz. 78. Als u elke ronde op een nieuwe plek begint, dan wordt de mandala ook meer echt rond en ontstaan er geen hoeken.

Ook het gebruik van een staande steek aan het begin van de ronde, in plaats van een serie beginslossen, geeft een meer naadloos effect.

Onzichtbaar sluiten

In het vorige deel hebben we verschillende manieren besproken om rondes te sluiten. De keuze is aan u en de methode met een halve vaste is de meest gebruikte, maar laten we eens kijken hoeveel invloed uw keuze heeft op het eindresultaat. Voor sommige mandala's is sluiten met een halve vaste prima. Net als bij de plaats waar u rondes begint, heeft deze keuze minder invloed op kantachtige mandala's, zoals 'Ravensant kant', 'Oriëntaalse lerie', en 'Kanten blaadjes' (zie blz. 58, 76, en 78).

Bij andere patronen – vooral bij meer dichte ontwerpen – geeft een halve vaste en minder aantrekkelijke verbinding. Bij deze patronen krijgt u een mooier en professioneler resultaat als u met een stopnaald een onzichtbare verbinding maakt. Zie blz. 25 voor instructies.

Openingen die ontstaan zijn door te beginnen met 3 l als eerste stk. 2 l zou beter zijn en een staand stk nog beter!

Zichtbare lijnen doordat meerdereijnen recht boven elkaar gemaakt zijn.

Hoeken die ontstaan zijn door recht boven elkaar te meerdereijnen.

Bubbel die ontstaat door de ronde te sluiten met een halve vaste in plaats van een stopnaald.

Rondes met meerdereijnen

De basis van een gehaakte cirkel ontstaat door elke ronde hetzelfde aantal steken te meerdereijnen. Zo wordt de cirkel mooi plat en regelmatig. Over het algemeen begint een cirkel van vasten met 6 steken in de eerste ronde, waarna elke ronde 6 steken gemeederd worden. U haakt dus 6, 12, 18, 24 steken, tot 30 steken op ronde 5, en zo gaat u verder, met de meerdereijnen gelijkmatig verspreid over de mandala.

Een cirkel van stoksjes begint vaak met 12 steken in de eerste ronde en dan worden op elke volgende ronde 12 steken gemeederd. De eerste vijf rondes bestaan dus uit 12, 24, 36, 48 en 60 steken en zo gaat u verder tot de mandala de gewenste grootte heeft.

U kunt gemakkelijker afwijken van deze standaard aantallen, als u maar evenwel beeld meerdert op elke ronde. Als u bijvoorbeeld een cirkel van stoksjes begint met 16 steken in ronde 1, dan meerdert u elke ronde 16 steken: u haakt per ronde 16, 32, 48, 64, 80 steken en zo verder. Zorg er alleen voor dat het midden van uw werk iets ruimer is, door een grotere magische ring te maken of door meer lossen te haken.

De laatste stap: opspannen

De meeste mandala's moeten opgespannen worden als ze klaar zijn en er zijn veel manieren om dit te doen. Cirkels zijn een beetje lastig om op te spannen; als u het verkeerd doet, kunnen er lelijke hoeken ontstaan!

Dit is een eenvoudige en effectieve manier: plaats uw mandala op een schone, zachte ondergrond, trek hem met uw handen in vorm en leg er een vochtige (en schone!) handdoek op. Controleer na een tijdje de (nu vochtige) mandala, pas indien nodig de vorm aan en leg de handdoek er weer op. Laat alles ten minste een paar uur tot een dag zo liggen, verwijder dan de

Cirkels plat houden

Iedereen die haakt, heeft het waarschijnlijk wel eens meegemaakt: uw werk gaat ongewenst golven (wordt te los en rimpelt langs de randen) of omkrullen (wordt te strak zodat een kommetje ontstaat). Met onderstaande tips kunt u deze problemen verhelpen.

Als uw werk gaat golven, dan zijn de buitenste rondes te los. Probeer een van deze oplossingen:

- Begin met een grotere magische ring of meer lossen in de ring van lossen.
- Gebruik een kleinere maat haaknaald.
- Afhankelijk van het patroon kunt u een aantal steken weglaten – lossen zijn hiervoor het meest geschikt.

Als u in het patroon steken moet overslaan, sla dan een extra steek over.

Als uw werk gaat omkrullen, dan zijn de binnenste rondes te strak. Probeer een van deze opties:

- Begin met een kleinere magische ring of minder lossen in de ring van lossen.
- Gebruik een grotere maat haaknaald.
- Smokkel er een paar steken bij (bij voorkeur lossen).
- Als u in het patroon steken moet overslaan, sla dan minder steken over dan vermeld.

golven

omkrullen

handdoek en laat de mandala aan de lucht verder drogen. Deze methode is vooral handig voor dichte mandala's waarvan de laatste ronde glad en rond is.

Als de mandala een rand met scherpe puntjes heeft, kunt u spelden gebruiken (voor de puntjes!) en de mandala op een zachte ondergrond vastspelden in de juiste vorm. Bestuif met water, herhaal indien nodig en laat drogen.

Als u een snelle methode zoekt, gebruik dan het strijkijzer. Gebruik echter nooit een strijkijzer bij garens van acryl (of een mengsel met acryl)! Controleer bij andere garens de wikkel. Trek uw

werk voorzichtig in vorm en gebruik de stoomfunctie van uw strijkijzer. Laat de mandala daarna aan de lucht drogen. Houd het strijkijzer ongeveer 1-1,5 cm boven de mandala en beweeg het strijkijzer boven het hele werk. Zet het strijkijzer nooit direct op de mandala.